

Zákaz fajčení a na verejných miestach - mýty a skutočnosť

Róbert Ochaba, PhD., MPH
Centrum kontroly tabaku a
alkoholu
Úrad verejného zdravotníctva SR

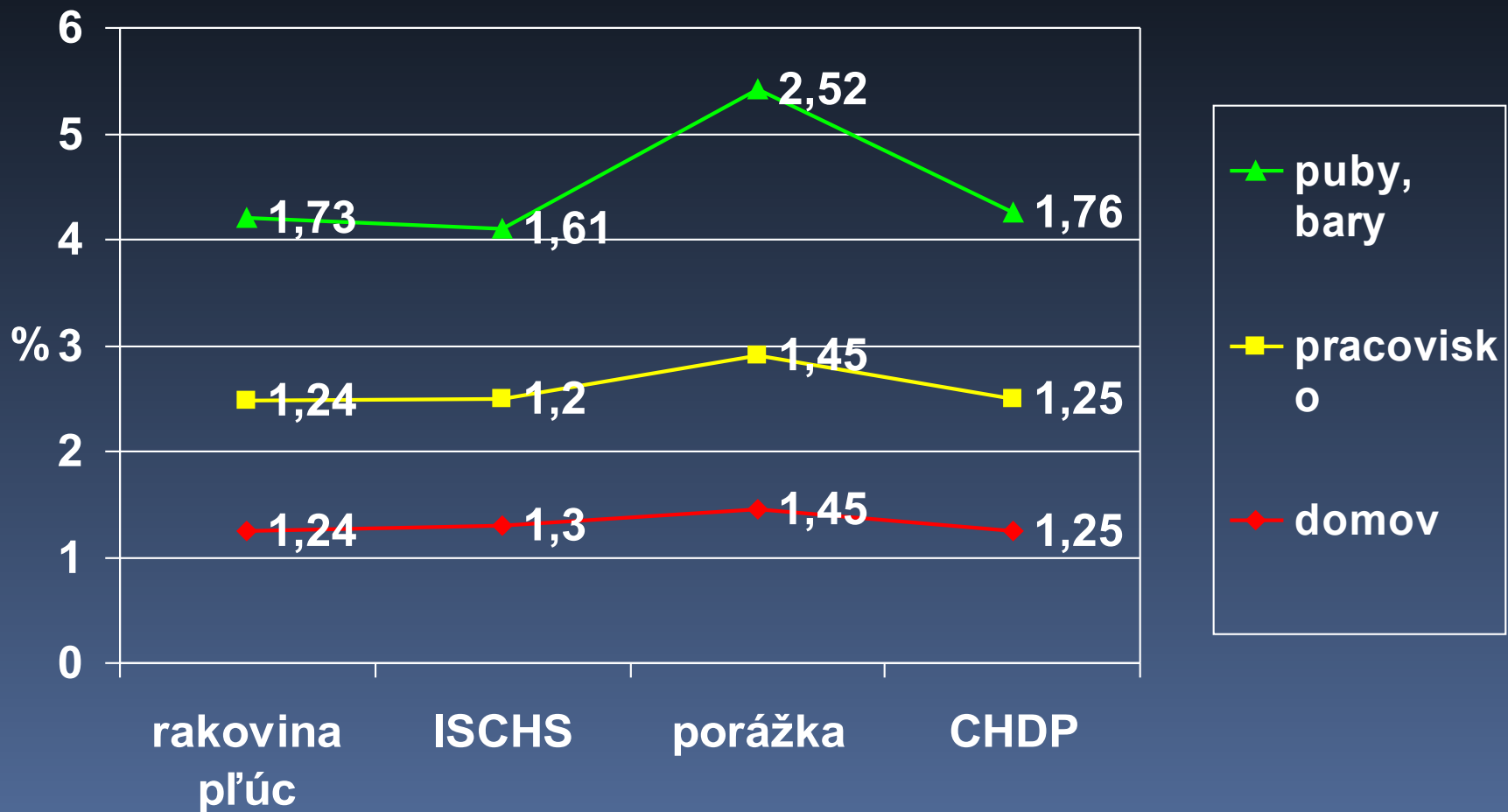
Prečo regulácia fajčenia ?

2. Škodlivosť fajčenia a pasívneho fajčenia na nefajčiarov
3. Názory a postoje obyvateľov EÚ a SR
4. Ochrana nefajčiarov a zamestnancov zariadení spoločného stravovania
5. Legislatíva EÚ a medzinárodné dohovory

Dopad pasívneho fajčenia na nefajčiarov v EÚ a Slovensku (2002)

- Pasívne fajčenie spôsobuje odhadom ročne 19 242 úmrtí z radov nefajčiarov v krajinách EÚ (25)
  - 2. Ischemická choroba srdca (10 239 úmrtí)
  - 3. Mozgová porážka (6 279 úmrtí)
  - 4. Rakovina pľúc (1553 úmrtí)
  - 5. Chronické dýchacie ochorenia (1171)
- Pasívne fajčenie spôsobuje na Slovensku ročne odhadom 519 prípadov úmrtí
  - 2. Ischemická choroba srdca (362 úmrtí)
  - 3. Mozgová porážka (109 úmrtí)
  - 4. Rakovina pľúc (33 úmrtí)
  - 5. Chronické dýchacie ochorenia (14)

Zdravotné riziká spojené s pasívnym fajčením (2001)

Názory a postoje obyvateľov

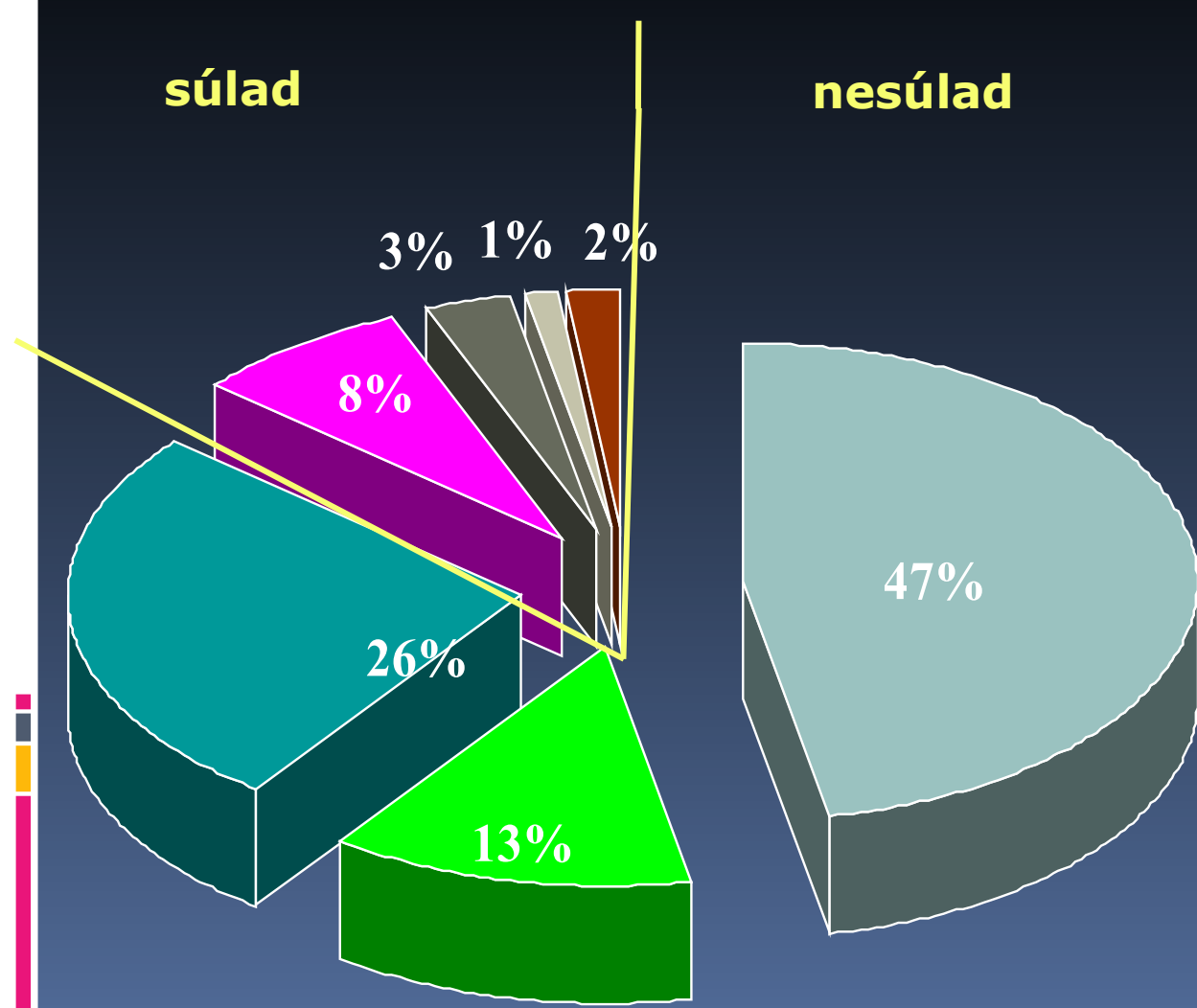
Kde Vám najviac prekáža dym z cigariet?

Populácia SR 18+ (1065 respondentov)

	Perc.
v reštauráciách, stravovacích zariadeniach	61,4
doma	39,9
v práci	36,9
v prírode, v parkoch	24,1
na športoviskách	24,1
na ulici	20,7
v baroch, kaviarňach, krčmách	20,6
iné prostredie	7,2

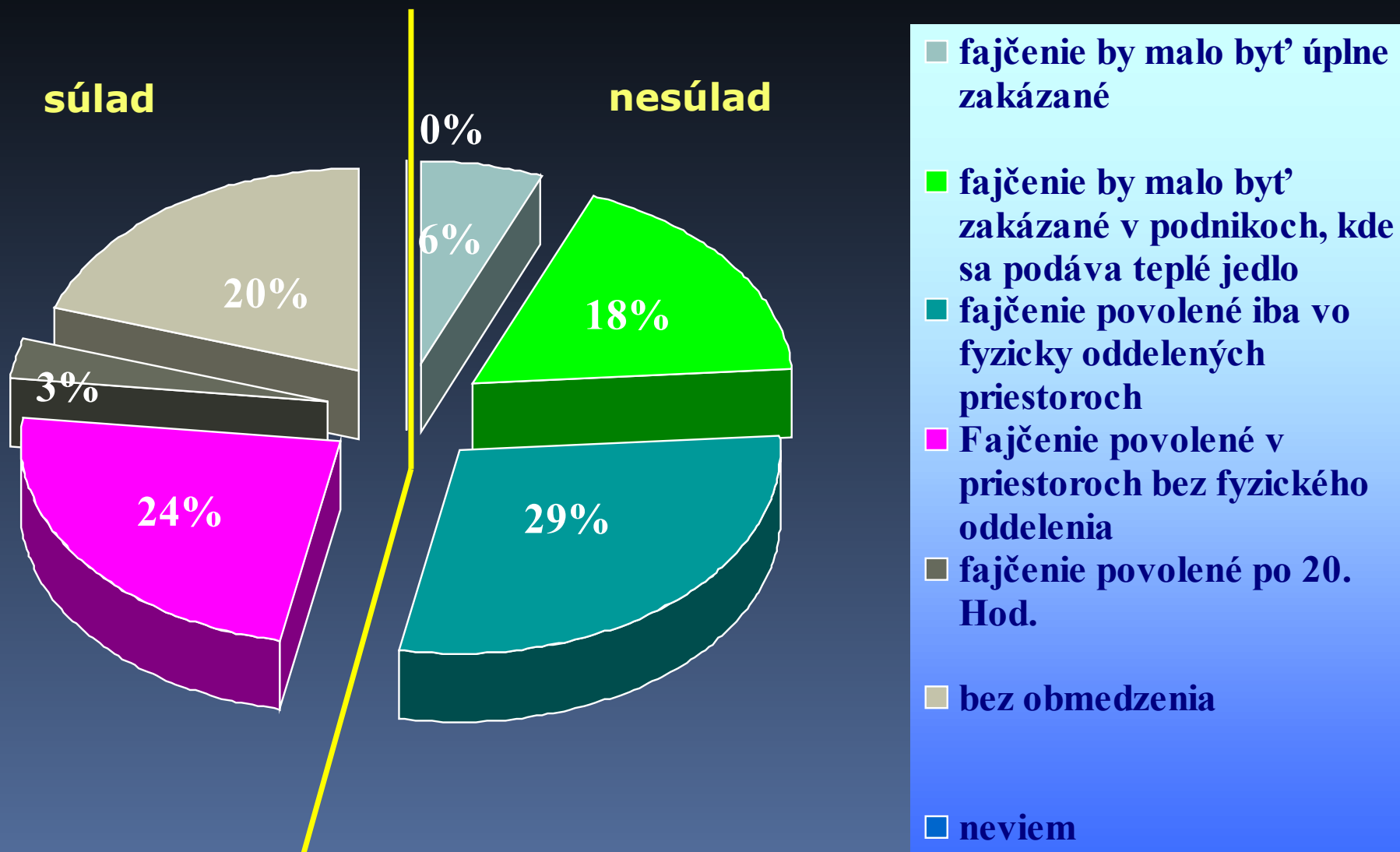
Agentúra Markant, 2002

Postoje obyvateľov (nefajčiarov) k fajčeniu v baroch, reštauráciách podľa agentúry MVK (2005)

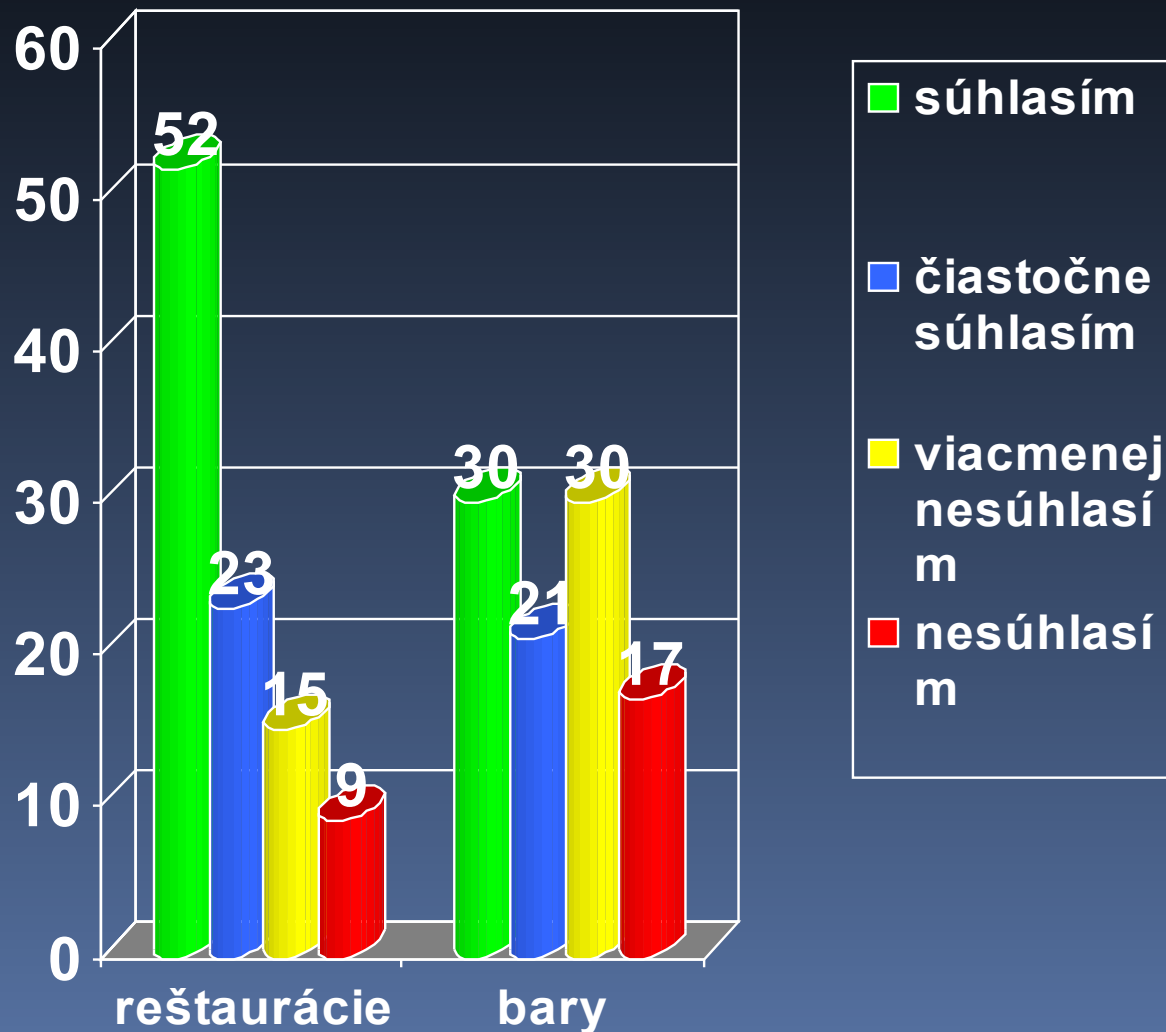

- fajčenie by malo byť úplne zakázané
- fajčenie by malo byť zakázané v podnikoch, kde sa podáva teplé jedlo
- fajčenie povolené iba vo fyzicky oddelených priestoroch
- Fajčenie povolené v priestoroch bez fyzického oddelenia
- fajčenie povolené po 20. Hod.
- bez obmedzenia
- neviem

Postoje obyvateľov (fajčiarov) k fajčeniu v baroch, reštauráciách podľa agentúry MVK (2005) 1025 respondentov

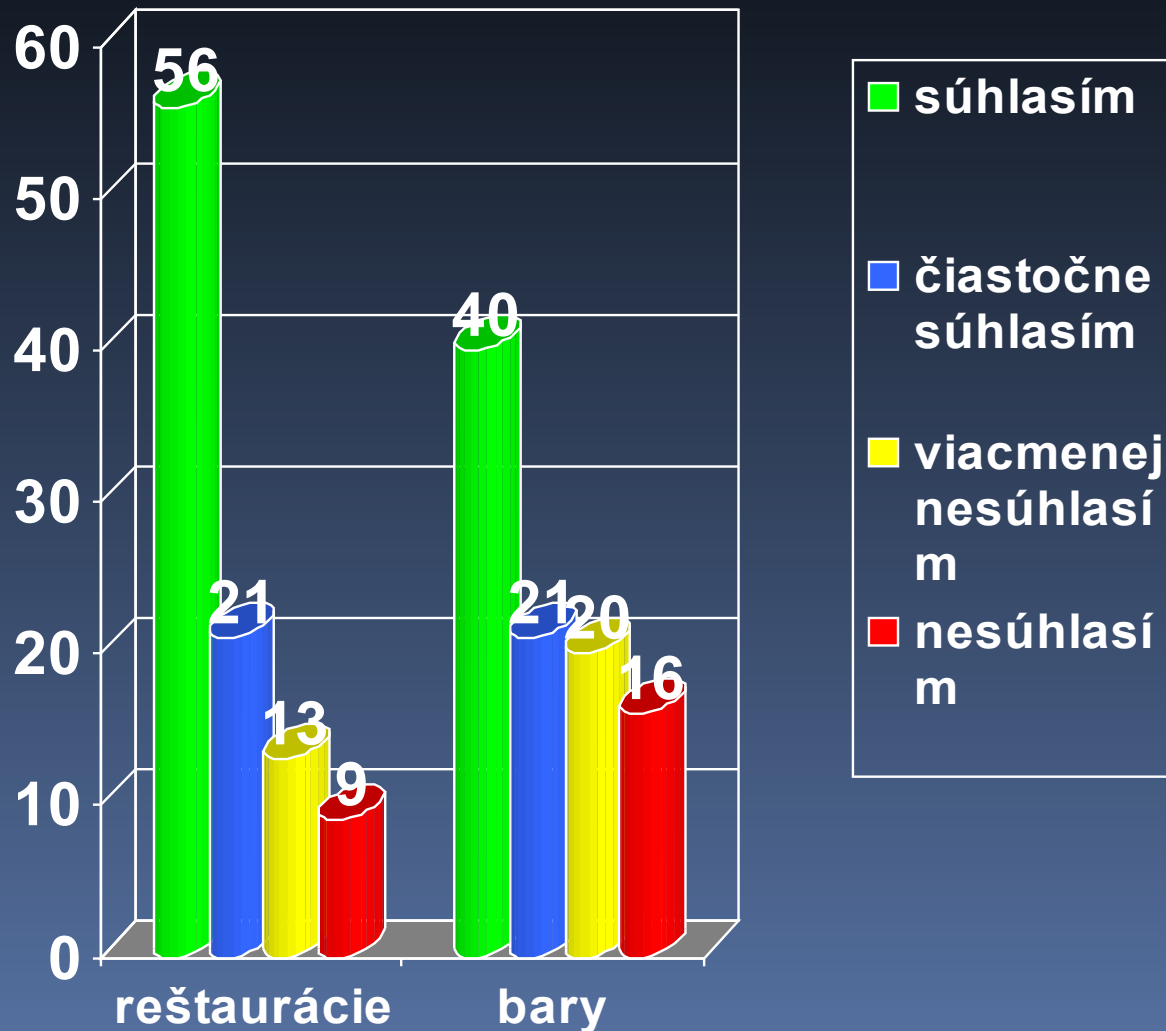
Čo si myslíte o zákaze fajčenia v reštauráciách a baroch ?

- EURO BAROMETER 2006
- Attitudes Europeans towards tobacco
- Slovensko
- 1 056 respondentov

Čo si myslíte o zákaze fajčenia v reštauráciách a baroch ?

- EURO BAROMETER 2006
- Attitudes Europeans towards tobacco
- 25 krajín EÚ
- 26 642 respondentov

Vystavenie účinkom pasívneho fajčenia

Na ktorom z uvedených miest ste boli počas posledného týždňa vo svojom voľnom čase vystavený/á tabakovému dymu?

ACRC, 2006, súbor 800 respondentov z Bratislavy

■ Bar / Kaviareň

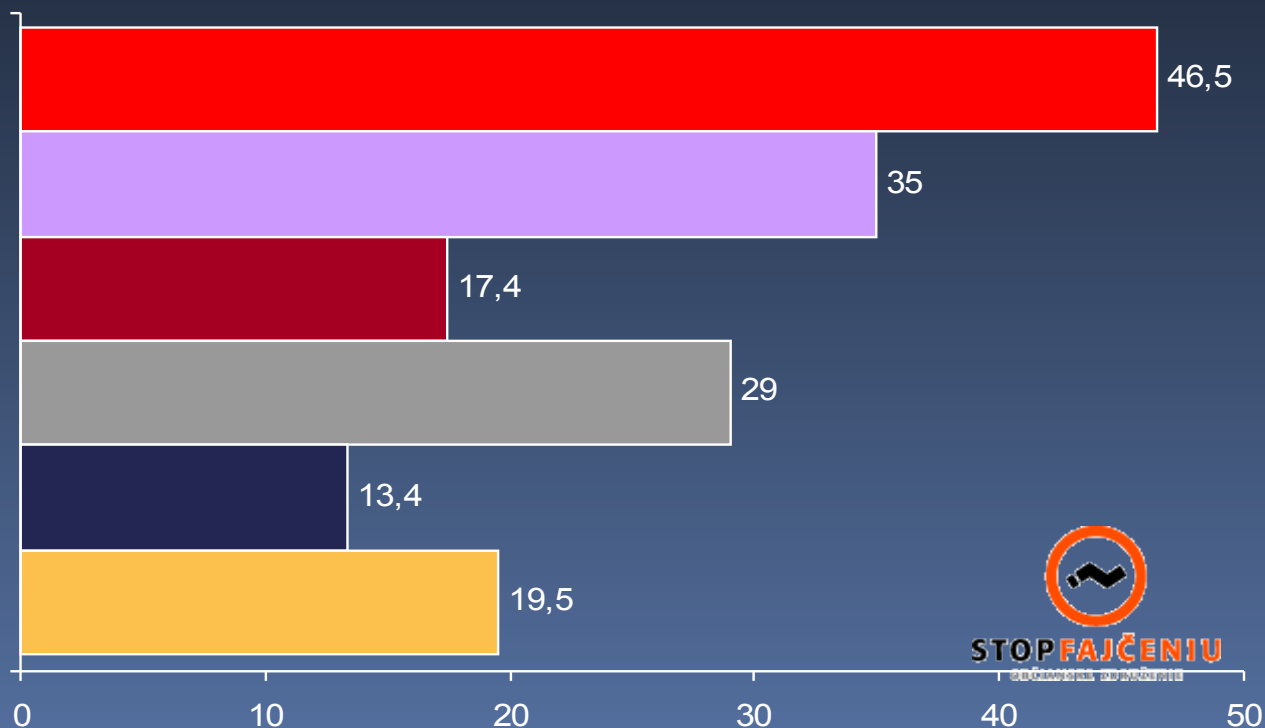
■ Reštaurácia

■ Diskotéka / Pohostinstvo /
Hudobný klub

■ Nákupné centrum

■ Miesta kultúry a športu
(divadlo, kino, štadión)

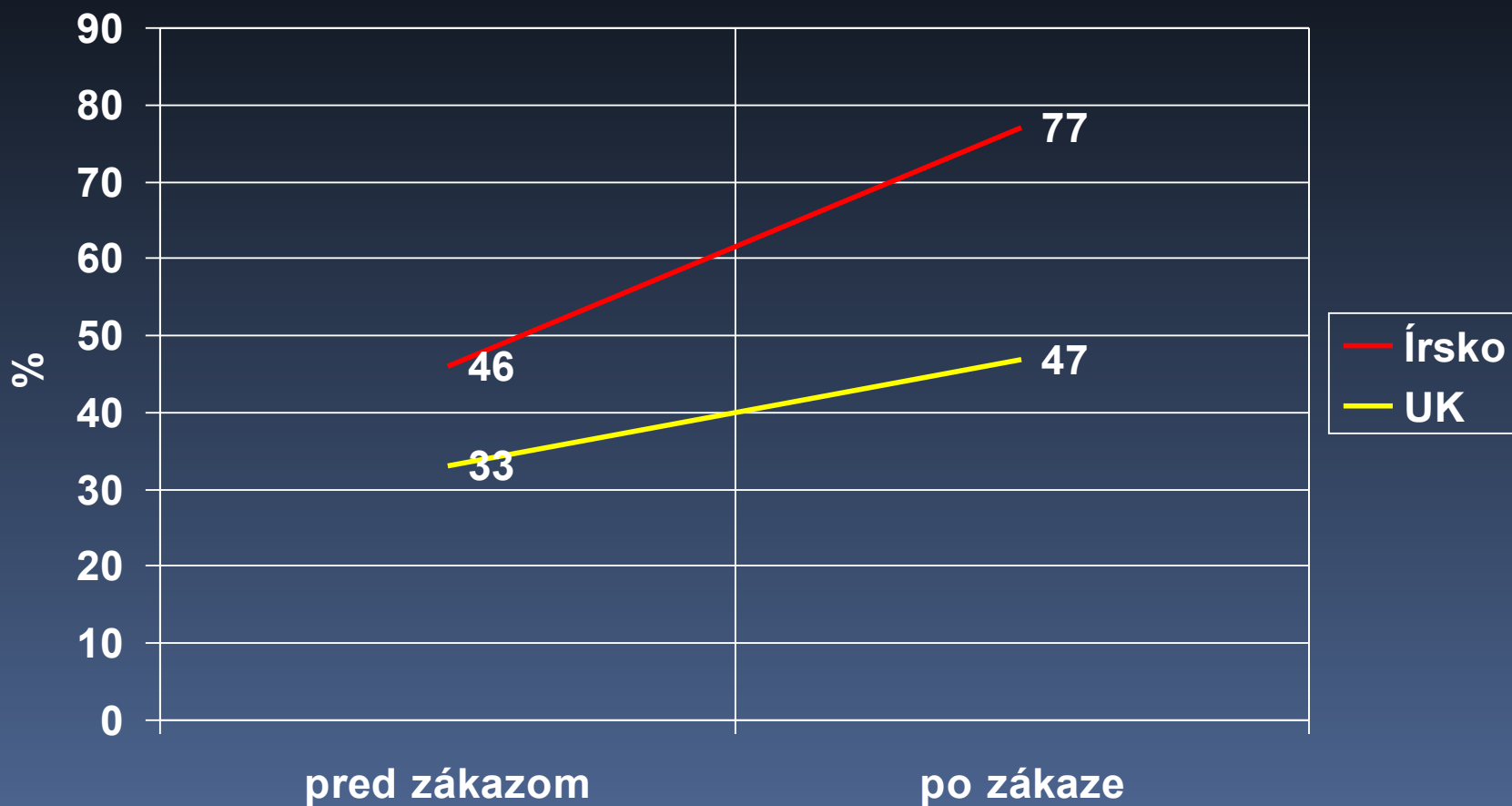
■ Iné

STOP FAJČENIU

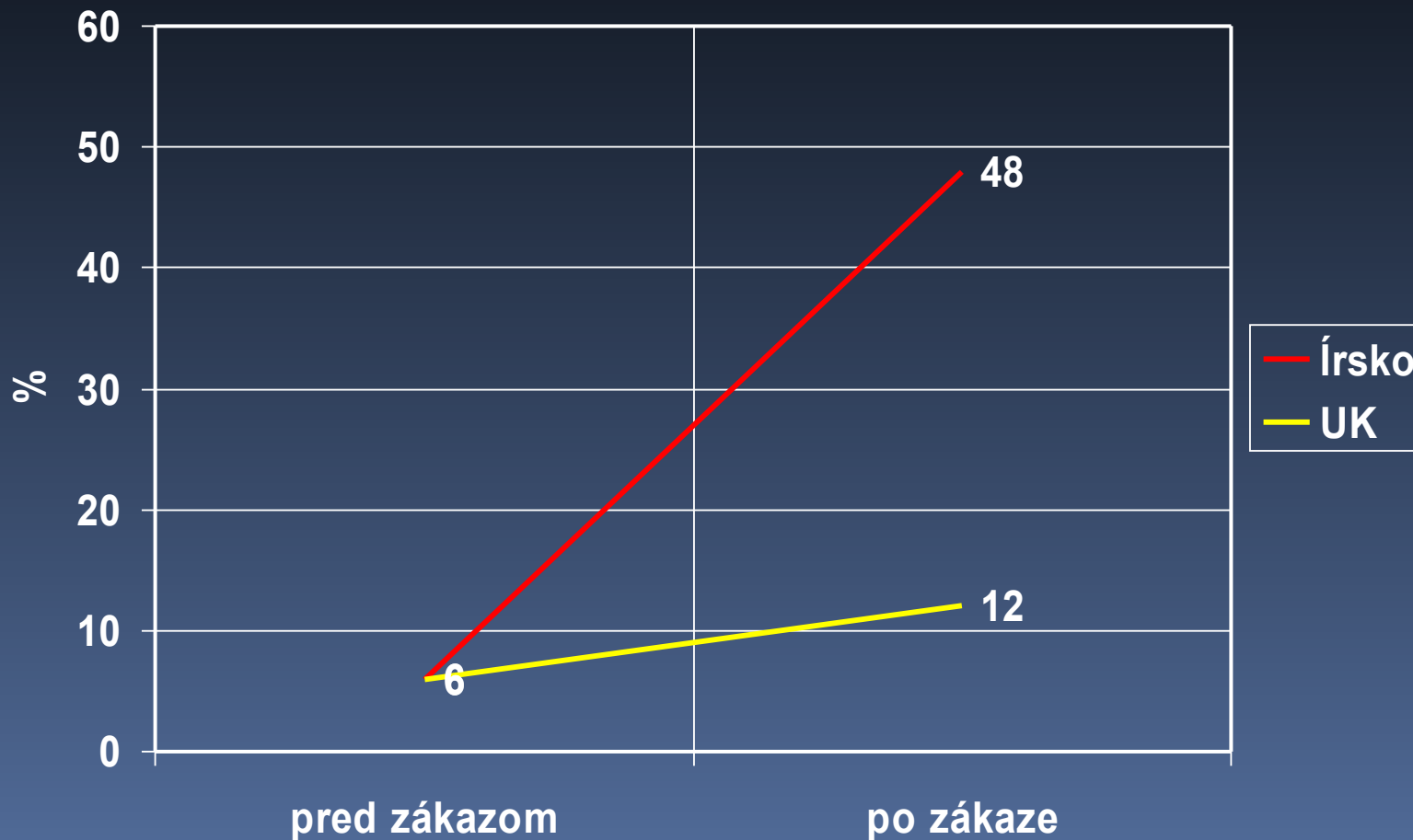
© 2006 ACRC, Bratislava

Podpora Írov a UK (fajčiarov) pre reštaurácie bez tabaku

© Fong GT, Hyland A, Borland R, et al.: Reduction in tobacco smoke pollution and increases in support for smoke-free public places following the implementation of comprehensive smoke-free workplace legislation in the Republic of Ireland: findings from the ITC Ireland/UK survey. Tobacco Control 2005; Epub ahead of print.

Podpora Írov a UK (fajčiarov) pre bary bez tabaku

Ekonomika zákazu fajčenia v baroch a reštauráciách v Írsku

- Írsko (úplný zákaz fajčenia v reštauráciách a baroch od 29. 3. 2004)
- Asociácia vinárov jedna z najväčších v Írsku odhadla 9. 7. 2004 negatívny dopad na obchod s poklesom o 16 % a negatívnym vplyvom na zamestnanosť s poklesom o 14% .
- Index maloobchodného predaja v baroch je indikátor zmeny úrovne konzumentského správania (apríl 2004-marec 2005 a apríl 2003-marec 2004) pokles predaja o 3,3 %
- Centrálny štatistický úrad vyhodnotil vplyv na zamestnanosť. (zamestnanosť v zariadeniach je založená na fluktácii) konštatuje zníženie o 2,4 % oproti roku 2003.
- Do úvahy treba brať zvýšenú spotrebnú daň na alkohol od roku 2000

Ekonomika zákazu fajčenia v baroch a reštauráciách v New Yorku

- Od 30. 3. 2003 úplný zákaz fajčenia v reštauráciách a baroch.
- Po roku sa zamestnanosť sa zvýšila o 10.600 osôb od prijatia zákazu
- Po roku daňové príjmy štátu z obchodu v reštauráciách narástli o 8,7 %

Typy prístupov k regulácii fajčenia v baroch a reštauráciách

- Rigorózný (New York, Nový Zéland, Nórsko, Kolumbia, Írsko, Veľká Británia)
- Kompromisný (Portugalsko, Španielsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Grécko, Maďarsko, Taliansko, Malta, Švédsko, Slovinsko, Francúzsko)
- Liberálny (Slovensko, Lotyšsko, Luxemburg, Holandsko, Poľsko, Rakúsko, Nemecko)

Legislatíva v SR

- **Zákon č. 377/2004 o ochrane nefajčiarov v znení zákona č. 465/2005.**
- Podľa § 7 ods. 1 písm. h) sa zakazuje fajčiť v zariadeniach spoločného stravovania, okrem tých zariadení, ktoré majú oddelenú časť pre fajčiarov.
- Kontrolu fajčenia priestupky v prípade porušenia zákazu fajčenia prejednávajú regionálne úrady verejného zdravotníctva a Slovenská obchodná inšpekcia.
- **Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.**
- Medzi všeobecné povinnosti zamestnávateľa podľa tohto zákona patrí podmienka vydať zákaz fajčenia na pracoviskách, na ktorých pracujú aj nefajčiari, a zabezpečiť dodržiavanie tohto zákazu, ako aj zákazu fajčenia na pracoviskách. Zamestnávateľ má právo aj povinnosť konať v prípade, že dochádza k fajčeniu na pracovisku, okrem miest, ktoré môžu byť vyhradené na fajčenie.
- Nespokojnosť zo strany občanov SR, fajčenie v obchodných domoch...

Legislatíva v SR

- **Návrh novely zákona a regulácia fajčenia v zariadeniach spoločného stravovania, podľa ktorého sa zakazuje fajčiť:**
- § 7 ods. 1 písm. h) sa zrušuje a nahrádza sa slovami „v zariadeniach spoločného stravovania“.
- Úplný zákaz fajčenia v reštauráciách a baroch.

Obsah novely (obmedzenie fajčenia)

- Úplný zákaz fajčenia v **zariadeniach spoločného stravovania**. (Bary, reštaurácia a všade tam, kde sa podávajú jedlá alebo nápoje).
- V **zariadeniach starostlivosti o ľudské telo**. (Solária, salóny, kaderníctva...)

Obsah novely (obmedzenie predaja)

- Zakazuje sa predaj tabakových výrobkov v spotrebiteľskom balení cigariet s obsahom menším ako **devätnásť** kusov. (dnes 10 kusov).
- Zákaz predaja prostredníctvom **automatov**

Obsah novely - kontrola

- Kontrolu fajčenia na zastávkach hromadnej dopravy osôb budú vykonávať okrem obcí a **orgány Policajného zboru SR**, ktoré môžu udeliť v blokovom konaní pokutu do výšky 1000,- S k.
- Slovenská obchodná inšpekcia a orgán verejného zdravotníctva môžu uložiť pokutu, ak sa porušuje **zákaz fajčenia** na verejných miestach aj právnickým osobám, podnikateľom od 10 000,- do 100 000,- S k

Obsah novely - kontrola

- Slovenská obchodná inšpekcia uloží pokutu od 5 000 S k do 50 000 S k fyzickej osobe -podnikateľovi a právnickej osobe, ak **predá tabakové výrobky** osobe mladšej ako 18 rokov.

Kombinované varovania

Fajčenie **spôsobuje**
starnutie pokožky

Chráňte deti: **nenechajte**
ich dýchať váš dym

Fajčenie môže **znižit' prietok**
krvi a spôsobuje impotenciu"

Fajčenie
spôsobuje rakovinu pľúc

Legislatíva EÚ a medzinárodné dohovory

- Odporúčanie Rady EÚ č. 54/2003 na prevenciu fajčenia a kontrolu tabaku
/prevencia fajčenia a kontrola tabaku ako prioritá verejného zdravotníctva v EÚ/
- Rámcový dohovor o kontrole tabaku vsúpil do platnosti od 27. 2. 2005
- Čl. 8 - Ochrana pred expozíciou tabakového dymu